

τσεκούρι

201304151

Σημασία

Σιδερένιο ξυλουργικό εργαλείο με ξύλινη λαβή. Χρησιμοποιήθηκε ανά τους αιώνες και ως όπλο.

II. from a like ness in the shape, a slightly oblique surgical bandage, Hp.Off.7 (neut.): but masc. in pl., [ἐπίδεισις] πλείστους σκεπάρνους ἔχουσα with many oblique turns, Id.Art.35. III. used, as a sort of pun, of a sheepskin, as if σκέπ-αρνον, Dionys.Trag. 12, cf. Sch.D.T.p.11 H., interpol. in Artem.4.22. [Hom. does not lengthen a short vowel before σκ-, cf. Σκάμανδρος.]

Συνώνυμα

- Πέλεκυς

από το πέλεκυς (felling-axe or hatchet), Od.5.237, 9.391; ἀμφίξουν AP l.c.

Πελέκι. Από το υποκοριστικό του πέλεκυς = πελέκιον.

Ἡμιπέλεκκον· τριμναῖον ἢ τετραμναῖον ἢ πεντάμνον· τὸ γὰρ δεκάμνον πέλεκυς καλεῖται παρὰ Παφίοις (Ἡσυχ.). Οὕτω δὲ τὸ ἡμιπέλεκκον (ἀντὶ ἡμιπελεκ-ιον) εἶνε τὸ ἡμισυ τοῦ πελέκως, ἔχον βάρους πέντε μνῶν.

Screen clipping taken: 17/6/2014 6:47 μμ

- Λάβρυς

- Μπαλτάς

Συγγενικά

σκεπαρνι

σκεπαρνος, ὁ, σκέπαρνον, τὸ "τὸ «σκεπάρνι», διὰ τοῦ ὁποίου ὁ ξυλουργὸς . πελεκᾷ ἐξομαλίζων τὸ ξύλον, σκέπαρνον": ἐκ τοῦ *σκεπ-αρνος, συγγ. τοῖς : ρωσ. ἔξεράτς=σχίζειν, ἀρχ. γερμ. hammēg, skammēg=ἠκρωτηριασμένος, ἀνάπηρος, ἀσθενής (*kap-, *skap-mós), hamal=κολοβός (νεογερμ. Hammel =ὁ ἐκτομίας κριός)· ρ. *(s)qer=κόπτειν, βλ. σκάπτω, σκόπελος, πβ. κόπτω (δυσκόλως εἶναι δυνατὸν νὰ προῆλθε τοῦτο κατὰ μετάρθεσιν ἐκ τοῦ *σκέσπ-ανος, συγγ. τῷ 1 καρπός, ὁ "ὄ,τι καὶ νῦν, καρπός"). Πβ. σκόπελος.

Ξυλοκοπος

Επιθετο που σημανει αυτος,αυτή , -ον αυτό που κοβει ξυλα

Πβλ. Ξενοφώντος Κύρου παιδεία βιβ. 6 κεφ.2 παρ:36

μὲν ἀπὸ τῶν ἀκοντιστῶν **πέλεκυν** ἔχοντας **ξύλοκόπον**
ἀναγκάζειν στρατεύεσθαι,

Τελικά το επίθετο ουσιαστικοποιήθηκε και κατέληξε να σημαίνει τον επαγγελματία που κόβει ξύλα, τον υλοτόμο.

Ετυμολογία

πέλεκυς, γεν. ἰων. -εος καὶ ἀττ. -εως, ὁ "ὄ,τι καὶ νῦν, ὁ πέλεκυς, τὸ «τσεκούρι»" (λεσβ. "σφῦρα", πβ. τὸ ἐν ἐπιγρ. σφῦροπέλεκυς, ὁ "πέλεκυς χρησιμοποιοῦμενος καὶ ὡς σφῦρα"): ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ τὰ: ἀρχ. Ἰνδ. pataśūh, páśūh árs.=πέλεκυς, δάνειον ἐκ τινος ἀσιατ. γλώσσης, πβ. βαβυλ.-ἀσσυρ. pilaqqū=ἐγχειρίδιον, ξιφίδιον καὶ τοχ. A rogat, ὄσσετ. farat=πέλεκυς, δάνειον ἐκ τοῦ μιν. σογδ. καὶ νοτιοδυτ. περσ. *pataθ=πέλεκυς. — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: πελεκκᾶω (*πελεκκᾶω Ὀδ. ε 244 πελέκκησεν), μεθομ. πελεκᾶω "λοξεύω διὰ πελέκως, πελεκῶ", ὁμ. πέλεκκον (*πελεκκF-ον), τὸ "λαβή («στειλιάρι») πελέκως", πελεκίζω "ἀποκόπτω διὰ πελέκως, ἀποκεφαλίζω". Πβ. πελεκάν.

196.314 [339]

Πέλεκυς, παρὰ τὸ πέλειν αἰνός· τὸ γὰρ πέλω, σημαίνει καὶ τὸ γίνεσθαι καὶ εἶναι· σημαίνει καὶ τὸ ἀναστρέφεσθαι· ὅθεν ὁ μέλλων, πελήσω· ἐξ οὗ καὶ πόλος ὁ οὐρανός.

335.598 [321]

Πέλεκυς, a hatchet, axe; **Πελεκᾶω**, to hew with it: — derived by some from Hebr. *pileg* or *palach*, to divide. — But Dnn. makes it 'akin to **Πελεμίζω**, **Πολέω**, **Πάλλω**.' Thus Virgil: '*Quatiens Tarpeia securim.*' **Πέλεκυς** in form somewhat as ὄλεκω. There is also **Πέλυξ**, an axe. See **Πέλω**.

Πελεμίζω, like **Πάλλω**, **Παλῶ**, to shake, swing, quake. E as in **Πελτη**; **κατα-Πελτης**; **τελαμών**; **βαλλω**, **βελος**; **κελυφος**; **βδελλα**. See **Πέλω**.

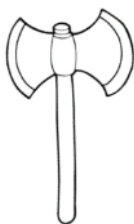
Ο πέλεκυς ἤδη ομηρικός, ὅπως καὶ τὸ σκέπαρνον: στὴν Ἰλιάδα (Γ60), ὁ Πάρης κατηγορεῖ τὸν Ἔκτορα ὅτι ἡ καρδιά του εἶναι σκληρὴ σαν τὸ τσεκούρι που σκίζει τὸν κορμὸ τοῦ δέντρου («κραδίη πέλεκυς... ατειρής»).

Παροιμίες

άνθρωπος ἀγράμματος, ξύλο ἀπελέκητο

Εγκυκλοπαιδικά

βλ. σχετικό ἀρθρο τοῦ Νίκου Σαραντάκου στὴν «Αυγή»

ὁ **διπλός πέλεκυς**, πανάρχαιο ἱερό ἀντικείμενο τοῦ μινωικοῦ πολιτισμοῦ, που λεγόταν **λάβρυς** (λέξη που θεωρεῖται λυδικῆς ἀρχῆς καὶ που ἴσως συνδέεται με τὸν λαβύρινθο) - Ὁ λαβύρινθος, εἶναι μέγα οἰκοδόμημα ἔχον πολλὰς αἰθούσας καὶ συγκοινωνοῦν διὰ πολύπλοκων διόδων καὶ στοῶν", **λαβυρινθώδης** «ὁμοιος πρὸς λαβύρινθον, πολύπλοκος: λυδικὴ λέξις κατὰ τὸν Πλούταρχον.

Bipennis (securis), a double-edged battle-axe. For bipennis, from bis; and pinna, a point, whence pinna is applied to the points of temples and walls. Some contend that penna meant a point, as well as pinna. See Pinna.

Τον διπλό πέλεκυ τον μαγάρισε το καθεστώς Μεταξά: οικειοποιήθηκε το σύμβολο και το χρησιμοποίησε στο σήμα της 4ης Αυγούστου ΕΟΝ που ήταν διπλός πέλεκυς περιβαλλόμενος από φύλλα δάφνης, με το απαραίτητο στέμμα στην κορυφή

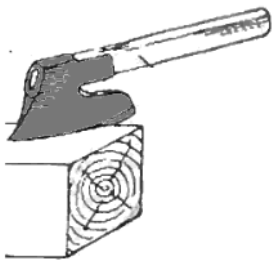

Βέβαια, παρόμοιο ήταν και το έμβλημα της φασιστικής Ιταλίας, ο ρωμαϊκός (όχι όμως διπλός) πέλεκυς που έβγαινε από μια δέσμη ράβδους (**fascio** πρφ. Φάσκιο απ όπου και οι **φασκίες**, ο **φασισμός** απο την ιταλικη προφορά), που κρατούσαν οι λίκτορες (ραβδούχοι). βλ. λ. στο λημμα [μανκλάβιον](#)

Τώρα πια δεν είναι αμαρτία να σκοτώνει ο καλός χριστιανός. Και ο Μεταξάς, όπως και ο Μουσολίνι άλλωστε, ξέρουν καλά τι κάνουν όταν υιοθετούν σα σύμβολο τον διπλό πέλεκυ. Που κόβει κεφάλια και απ' τα δεξιά και απ' τα αριστερά.^{2378.154}

<BYZANTINO ΛΕΞΙΚΟ>

Δες επίσης στο λήμμα [πίκα](#) την παράγραφο Λίκτορες ή ραβδούχοι βλ. [Εικόνες](#) 7 και 8

Ο **μπαλτάς**, από την άλλη, μας ήρθε από ανατολικά, τούρκικο δάνειο (**balta**), από εκεί και ο **μπαλτατζής**, δηλαδή ο ξυλοκόπος, που είναι και επώνυμο.

Το τσεκούρι, αντίθετα, που ήρθε από τα δυτικά, έχει πιο ενδιαφέρουσα ετυμολογική διαδρομή: από το μεσαιωνικό **τσεκούριον** και το ελληνιστικό **σεκούριον** φτάνουμε στο λατινικό **securis**, που σήμαινε τον πέλεκυ. Αυτό το **securis**, παρά την ηχητική ομοιότητα, δεν έχει καμιά σχέση με την οικογένεια λέξεων του **security***. Προέρχεται από το ρήμα **secare**, που σημαίνει «κόβω, τέινω». απ' όπου προέκυψαν τα **section** (τοιμέας) των ανυλικών και

τέμνω», απ' όπου προέκυψαν τα **section** (τομέας) των αγγλικών και γαλλικών, το λατινικό *secta*

Άλλο το γαλλικό **secours** και άλλο το τσεκούρι, και μόνο η μαντάμ Σουσού τα μπέρδευε, αφού ο Ψαθάς τη βάζει σε ένα επεισόδιο να κολυμπάει και να φοβάται πως θα πνιγεί και να φωνάζει “Ω τσεκούρ!” αφού θα ήταν πολύ μπασκλάς να κραυγάζει “Βοήθεια!”

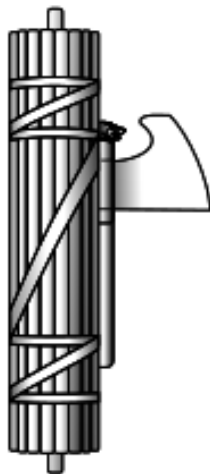
Εργαλείο, όπλο, σύμβολο

Ο πρωτόγονος άνθρωπος πρώτα χρησιμοποίησε το ρόπαλο κυρίως σαν όπλο κυνηγίου.

Ο πέλεκυς διαδέχτηκε το ρόπαλο γιατί χρειαζόνταν για να τεμαχίζει τα θηράματα και να κόβει ξύλα. Ο πέλεκυς ήταν πολεμικό όπλο από αρχαιότατων χρόνων. Ίσως πρώτα να έκοβαν ξύλα και μετά οι αρχαίοι

αποφάσισαν να κόβουν και κεφάλια. Τα εργαλεία της καθημερινής χρήσης συχνά γινόντουσαν κατ'οικονομίαν και όπλα. Τόξα, δόρατα και σφενδόνες που χρησιμοποιούσαν στο κυνήγι έγιναν και όπλα. Έτσι έγινε και με το τσεκούρι. Η μινωική λάβρυς, ο διπλούς πέλεκυς, βλ. εικόνα, έγινε ιερό σύμβολο στα ανάκτορα της Κνωσού, αργότερα το τσεκουρι υιοθέτησαν και οι φασίστες και αργότερα την λάβρυ οι λεσβίες!

Φρασεις

ο πέλεκυς της δικαιοσύνης

Φράση κλισέ **θα πέσει βαρύς και αμείλικτος ο πέλεκυς της δικαιοσύνης πάνω σε όσους παρανομούν**, μόνο που, αν κρίνουμε από τα αποτελέσματα, αυτός ο πέλεκυς φαίνεται να έχει στομώσει· μάλλον απαλό σαν χάδι είναι το άγγιγμά του για τους ημέτερους, πιο πολύ σαν φτερό που ξεσκονίζει. (Ν. Σαραντάκος)

Βαρύ και κοφτερό το τσεκούρι, όταν πέφτει δεν συγχωρεί: **τσεκουράτος*** είναι αυτός που φέρεται με σκληρή αποφασιστικότητα· μιλάει τσεκουράτα όποιος λέει κάτι ωμά και χωρίς περιστροφές· η φρασεολογία μας διαθέτει κάμποσα συνώνυμα του **τσεκουράτα**, ωμα, **χύμα**, ισα, ευθεως, απεριφράστως, ντρίτα < diritus = ορθιον, ορθως, ορθά κοφτά, σταράτα, νέτα σκέτα. (Ν. Σαραντάκος)

*) Ντρίτος ή ντρέτος από το λατινικό directus μέσω του αλβανικού drejtoj.

Directus ευθύς, ορθός, κάθετος. Σύνθετο από το di+rectus < rego που σημαίνει διευθύνω, οδηγώ, κατευθύνω, ηγούμαι. Συγγ. Rex γενική Regis Πβλ. Rectum το απευθυσμένο [ενν. έντερο] και το ritus : θρησκευτική τελετή.

Κάθετος

Κατά μετάφραση του directus λεμε: σε αυτό το θέμα είμαι κάθετος δηλ. απόλυτος, αδιαπραγμάτευτος.

να λέμε τα σύκα σύκα και τη σκάφη σκάφη.

Μια φράση που δηλώνει τις **σταράτες** κουβέντες.

Η φράση αυτή ανάγεται παραδόξως στην αρχαιότητα.

(41.) Τοιοῦτος οὖν μοι ὁ συγγραφεὺς ἔστω—ἄφοβος,
ἀδέκαστος, ἐλεύθερος, παρρησίας καὶ ἀληθείας
φύλος, ὡς ὁ κωμικὸς φησι, τὰ σῦκα σῦκα, τὴν
σκάφην δὲ σκάφην ὀνομάσων

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ Ο ΣΑΜΟΣΣΑΤΕΥΣ - ΠΩΣ ΔΕΙ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΞΥΓΓΡΑΦΕΙΝ στ.41

Ανάλογο είναι και το ανόητο κλισέ των σημερινών δημοσιογράφων «για να λέμε τα πράγματα με το όνομα τους» που επαναλαμβάνουν ad nauseam χωρίς συνήθως να λένε τίποτα.

Η εικασία μου: η σκαφη από το σκαπτω σημαίνει ότι δηποτε εχει σκαφθει και εχει γινει κουλο αρα μπορεί να είναι και ένας αμαρτήρητος ευφημισμός για το γυναικειο αιδοιο. Πβλ. Το αινιγμα « εγω γί αυτό σ' αγορασα κυρά μου για να σε βάζω ανασκελα να κανω τη δουλεια μου» . Τι είναι; -Η σκάφη. Υπ οψιν ότι οι σκάφες φυλάσσονται αντεστραμμένες για να στεγνωσουν. Ετσι η φραση να λεμε τα συκα-συκα και τη σκαφη-σκαφη σημαينه **να μιλαμε χωρις υπαινιγμούς**. Ουδέν άλλο κοινο εχουν τα συκα με την σκαφη.

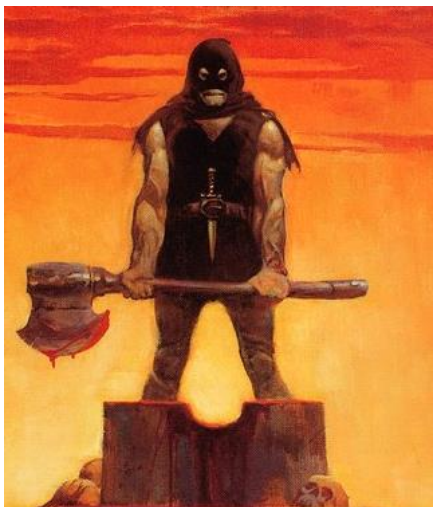
* Όλα αυτά από το securus = σίγουρος και όχι απ το τσεκούρι .

Πβλ. κυπριακό δίστιχο

Ἄσημοκαρυόλαιμη καὶ βρύσι τοῦ καούρου,
καὶ ἴπες μου το ἄν μ' ἀγαπᾶς νά ἴμαι καὶ ἴγιω σιούρου.

σιούρου =σι[κ]ούρου=securus = sure =να ειμαι και εγω σιγουρος.

Ο πέλεκυς του δημίου*

Είδος ανύπαρκτο στη εποχή μας. Αναφέρεται ως μεταφορά: απειλή της έσχατης τω ποινών, της κεφαλικής τιμωρίας. Ο δήμιος είναι ο εκπρόσωπος τα δικαιοσύνης. Η έκφραση είναι συνώνυμη της **ο πελεκυς της δικαιοσύνης**.

*) **δήμιος** επίθετο που σημαίνει ο δημόσιος [ενν. δούλος] η λέξη κατέληξε ουσιαστικό που εννοεί τον επιφορτισμένο με τις εκτελέσεις καταδίκων δημόσιο υπάλληλο.

Παράγωγα

Πελεκαω

δίνω σχήμα ή βελτιώνω την μορφή ξύλου με τον πέλεκυ (η το σκεπάρνι).

Πελέκημα

Κν. **Πελεκούδι**. Κομμάτια ξύλου που αποκόπτονται από το ξύλο που πελεκάμε.

Πβλ. ΦΡ **Θα καεί το πελεκούδι**, ανάλογο του **θα γίνει γλέντι τρικούβεργο** δηλ. μέχρι

πρωίας . Όπου θα αναγκάσουμε να κάψουμε και τα **πελεκούδια** αφού θα έχουν ήδη καεί τα ξύλα που προβλέψαμε αρχικά.

Αγγλικά: chips

Πελεκάν

Απαρέμφατο του πελεκώ (το πελεκάν) αλλά και μεγάλο θαλασσοπούλι (ο πελεκάν).

Ωμοιώθην **πελεκάνι** έρημικφ, έγενήθην ώσει νυκτικόραξ έν οίκοπέδω.
ΨΑΛΜΟΙ Ψαλλεται στο Μεγα Απόδειπνον

πελεκάν, -ανος, ό και **πελεκίνος**, «παρυδάτιον πτηνόν, ο πελεκάνος*, πελεκάς, -αντος, ό "ό δρυοκολάπτης : συγγ.με το πέλεκυς.

Ο **πελεκάνος** (*Pelecanus onocrotalus*) είναι μεγάλο πουλί (μήκους ως 1,80 μ.) με κοντά πόδια και μακρύ και πλατύ ράμφος, που στο κάτω τμήμα του υπάρχει μια μεγάλη σακούλα από μεμβράνη· ζει κοντά στις όχθες λιμνών, ποταμών και θαλασσών και τρέφεται κυρίως με ψάρια.

Ο πελεκάνος ως σύμβολο των τεκτόνων

Ο 18ος βαθμός του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου, 7ος του Γαλλικού Τύπου, 47ος του Τύπου Μισραΐμ έχει ως σύμβολό του το Ρόδο επί του Σταυρού, τον Αετό και τον **Πελεκάνα**, τρέφοντα τα νεογνά του με το αίμα των σπλάχνων του. Η καταγωγή του είναι ανεπίδεκτη αμφισβήτησης και προέρχεται από το αρχαίο Τάγμα των Ροδοσταύρων, Μυστική Εταιρία και Αδελφότητα της οποίας ο ακριβής χρόνος ιδρύσεως παραμένει άγνωστος. Ο πλήρης τίτλος του κατέχοντος τον 18ο βαθμό είναι: Πρίγκηψ Ροδοσταυρος, Ιππότης του Αετού και του Πελεκάνος. Ο αετός συμβολίζει τη σοφία και ο **πελεκάν** (επειδη τρέφει τα νεογνά του με το αίμα του) την αυτοθυσία.

[πηγη](#)

Σημ. ίσως να παρχει καποια σχεση με το ομοηχο **πελεκάνος** ο : (λαϊκότρ.) ξυλουργός ή λιθοξόος. Που είναι ένας τέκτων mason. Τα διάφορα σχετικά με την οικοδομική επαγγέλματα έχουν ενσωματωθεί στην τεκτονική συμβολολογία.

Πχ.

8 Επόπτης Οικοδομών

12 Μέγας Αρχιτέκτων

13 Αρχιτέκτων της Βασιλικής Αψίδος

19 Μέγας Ποντίφηξ = γεφυροποιοός

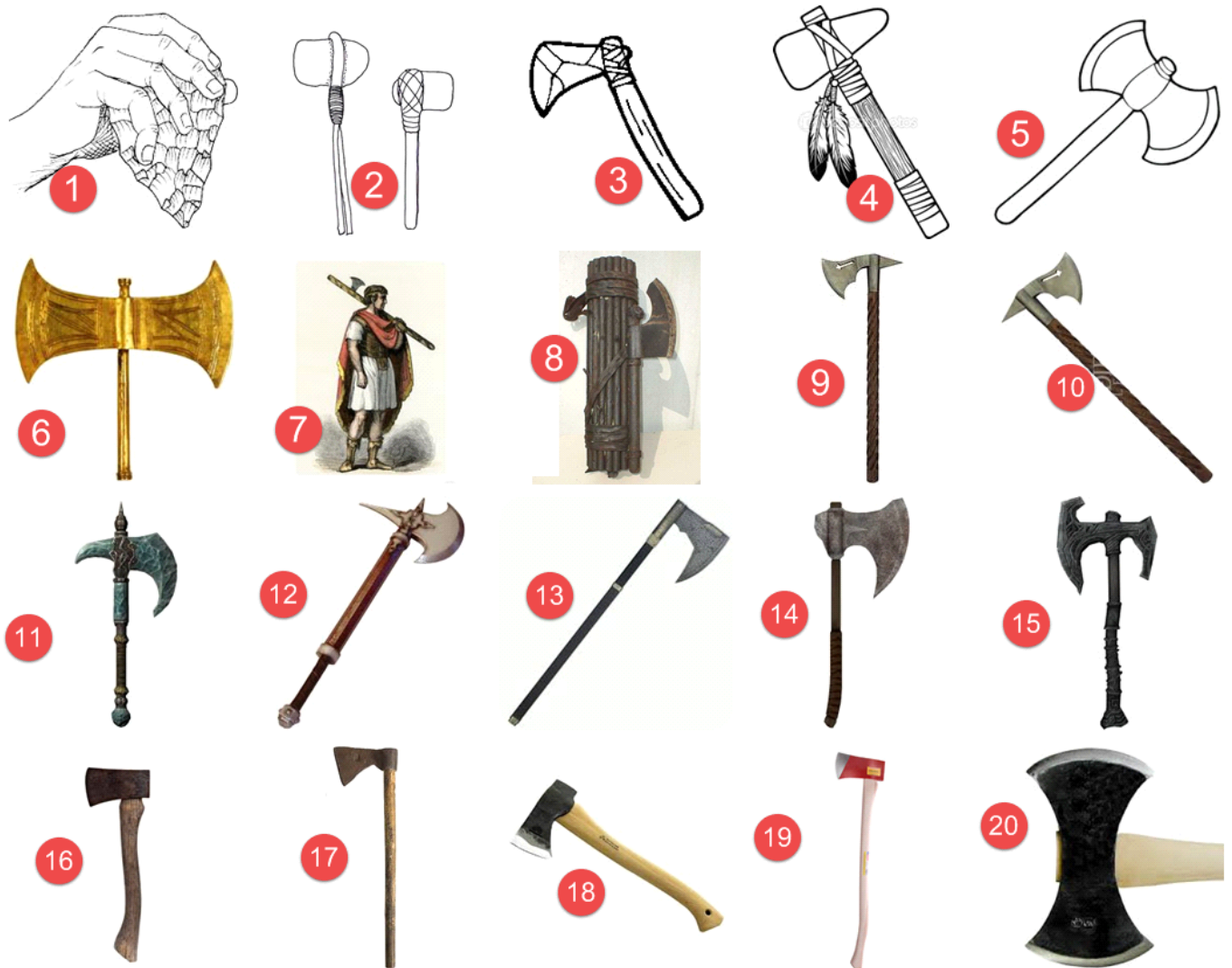

Αλλά και εργαλεία όπως γνώμων, διαβήτη, μυστρί, ποδιά (περίζωμα)

Το όνομα και το σύμβολο υιοθέτησε στο λογότυπο της μια διεθνούς φήμης εταιρεία μελανιών.

Εικόνες

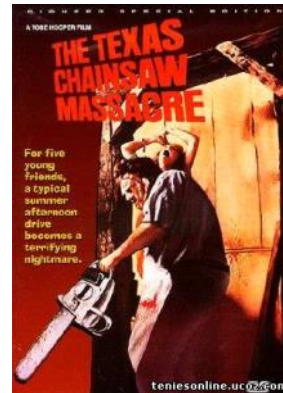

Ο πρωτόγονος άνθρωπος χρησιμοποιούσε πυριτόλιθους για να κόβει ξύλα ή να σπάει καρπούς. [Εικ 1]. Ασφαλώς θα πλήγωνε τα χεριά του. Έτσι έδεσε τις πέτρες σε ξύλινες λαβές [Εικ 2,3]. Μια τεχνική που χρησιμοποιούσαν μέχρι έσχατων οι Ινδιάνοι της Αμερικής στα τομαχκ [Εικ 3]. Αν το τσεκούρι στόμωνε ο άνθρωπος έμενε άοπλος ή αδύναμος να εκτελέσει την εργασία του. Έτσι ανακαλύφθηκε ο διπλούς πέλεκυς που διέθετε μια κόψη-ρεζέρβα. [Εικ 5 και 20]. Ο μινωικός διπλούς πέλεκυς ήταν μάλλον τελετουργικός παρά λειτουργικός [Εικ 6]. Οι ρωμαίοι **λίκτορες** , οι σωματοφύλακες των αξιωματούχων, [Εικ 7]κρατούσαν κι αυτοί τσεκούρια και ραβδία δεμένα με λουρίδες (fasciæ, φασκίες, πρφ φάσιε) που έγιναν σύμβολο του φασισμού [Εικ 8]. Σε όλο το μεσαίωνα σε ανατολή και δύση το τσεκούρι ήταν σύνηθες όπλο. Ιππείς και πεζοί το χρησιμοποιούσαν για να ανοίγουν τα κεφάλια των αντιπάλων τους [Εικ9-15]. Πολλές φορές τους αρκούσε να τρυπήσουν κράνη και έτσι κατασκεύασαν τσεκούρια δυο-σε-ένα που τρυπούσαν και έκοβαν [Εικ 9,10,11,12]. Μετά την ανακάλυψη της πυριτιδας το τσεκούρι παρέμεινε ως ξυλουργικό και υλοτομικό εργαλείο. [Εικ 16-20]

Σήμερα το υλοτομικό τσεκούρι αντικαταστάθηκε από το αλυσοπρίο. Στην αμερικανική κινηματογραφία τρόμου διέπρεψε ο δολοφόνος με το πριόνι

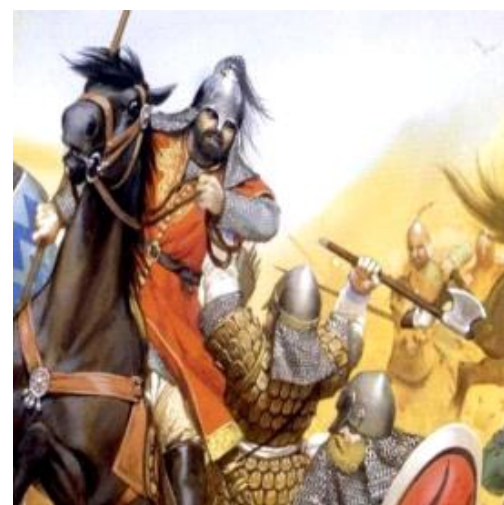
Sixtus II, παραφθορά του ελληνικού Ξυστός, Χυστός, που σημαίνει «γυαλισμένος» ήταν άγιος και επίσκοπος Ρώμης από τις 30 Αυγούστου του 257 ως τις 6 Αυγούστου του 258. Μαρτύρησε κατά τους διωγμούς του Βαλεριανού.[1] Στις 6 Αυγούστου του 258 ο Σίξτος μαρτύρησε με αποκεφαλισμό με τσεκούρι, κατά τους διωγμούς του Βαλεριανού. Μαζί του εκτελέστηκαν 6 ακόμα διάκονοι: Ιανουάριος, Βικέντιος, Μάγνος, Στέφανος, Ευτυχής και Αγαπητός. Εικονίζονται μονον οι δύο πρώτοι οι οποίοι έχουν φάει ήδη το κεφάλι τους. .

Το μαρτύριο του πάπα Σίξτου.

Ο Σίξτος θεωρείται συγγραφέας του ψευδοκυπριακού έργου Ad Novatianum. Η μνήμη του τιμάται από την Καθολική Εκκλησία στις 7 Αυγούστου μαζί με των συντρόφων του, ενώ η Ορθόδοξη Εκκλησία τιμά τη μνήμη του στις 10 Αυγούστου.

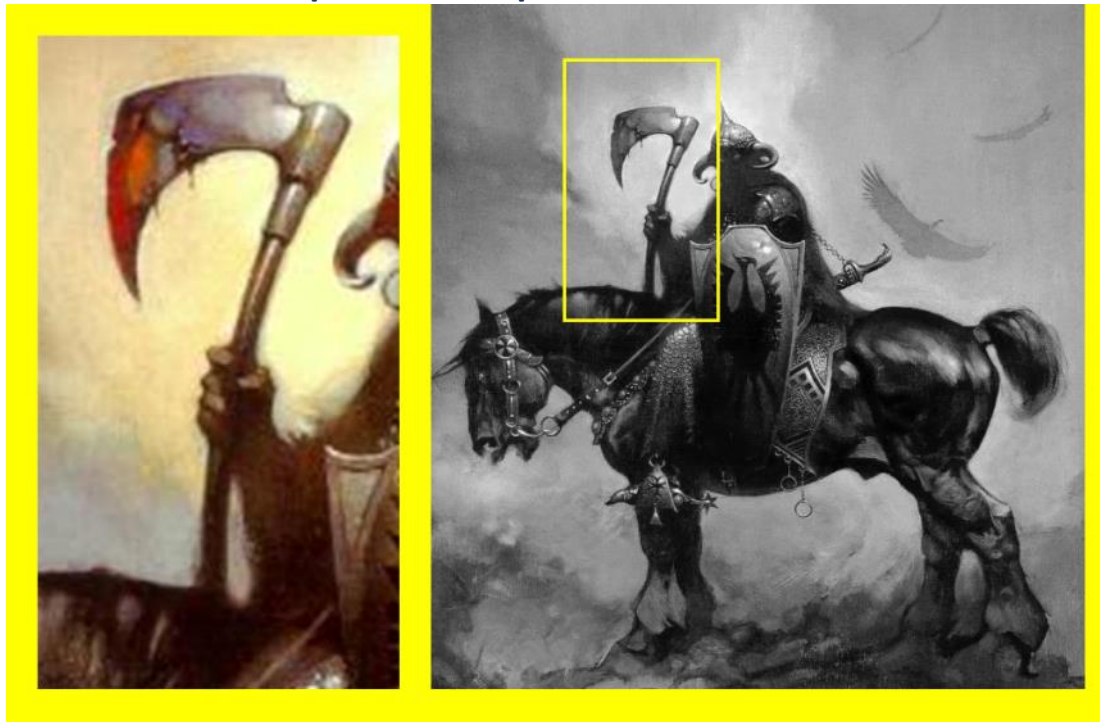
ΤΟ ΣΛΟΓΚΑΝ ΤΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

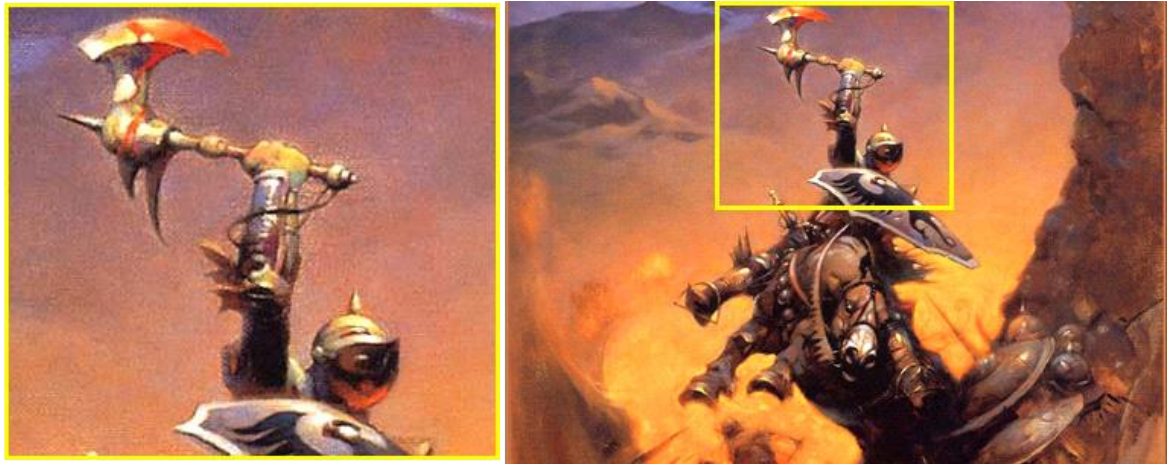
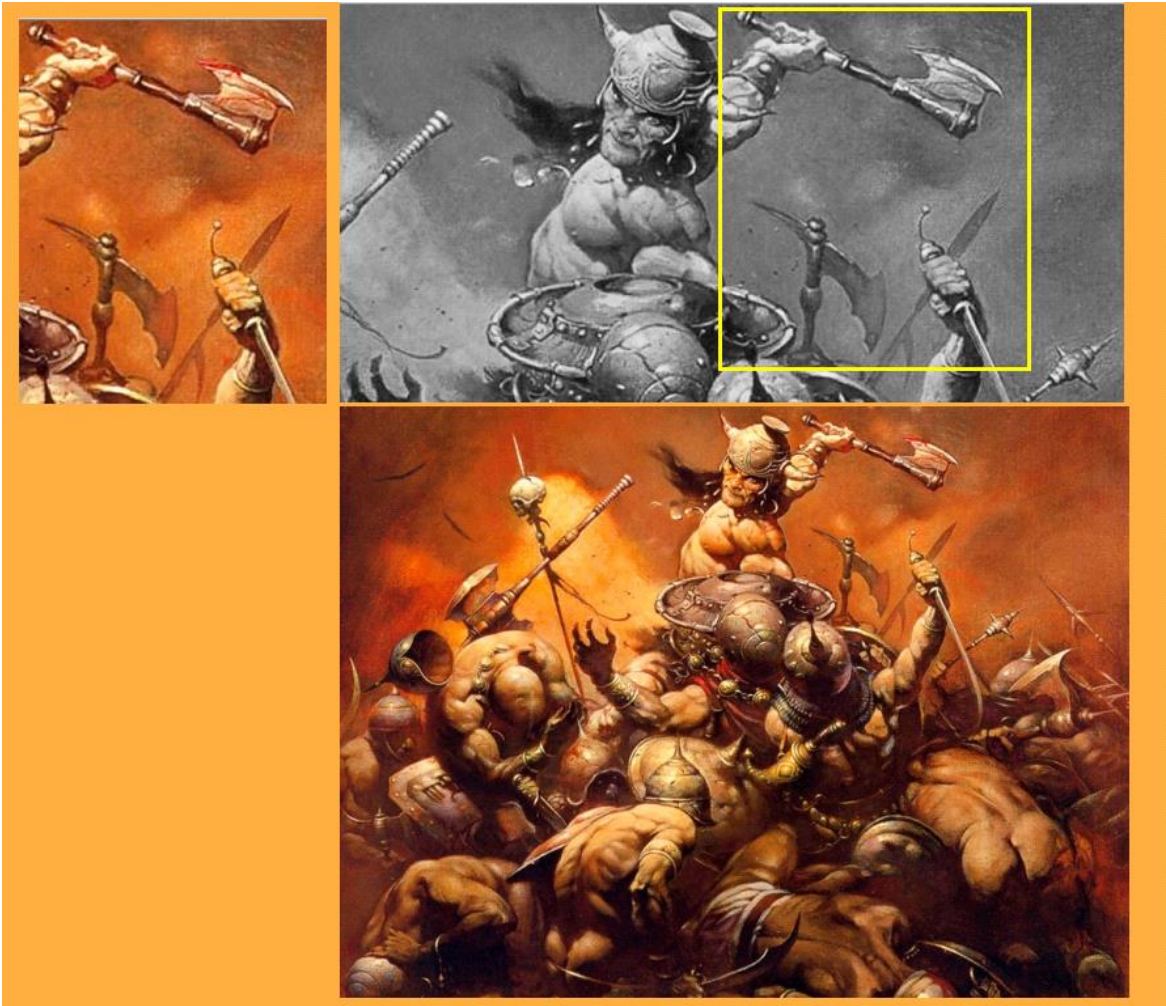

ΠΕΖΟΣ ΜΕ ΤΣΕΚΟΥΡΙ ΚΑΤΑ ΙΠΠΕΩΣ

Φανταστικά πολεμικά τσεκούρια

securus

Το λατινικό επίθετο **securus** , **secura** , **securum** ετυμολογείται από το **se** + **cura** δηλ. **Sine cura** χωρίς φροντίδα, δηλαδή απλά, χωρίς στολίδια του λόγου= σεκουράτα = παρετυμολογικά **τσεκουράτα**.

Τα **σέκος** , σίγουρος = βέβαιος, **σιγουριά** = βεβαιότητα, **σιγουράντζα**= διασφαλιση, το επίρρημα **τσεκουράτα** (όχι όμως το τσεκούρι)= ωμά, απροκάλυπτα, **σεκιούριτι** και **σεκιουριτάς** (κατά το γαλατάς) προήλθαν από το **securus** του είναι συγγενές με το **securitas** που σημαίνει την απαλλαγή από φροντίδες, την ηρεμία ψυχής, την βεβαιότητα.

Οποιος μενει **σέκος**, λιποθυμει χανει τις αιθησεις του, μενει αναυδος, ειρωνικα εχει ηρεμια.

Από το **σέκος** το ρήμα **σεκάρω** = αφήνω κάποιον **σέκο**, λιπόθυμο κάνοντας ανοησίες .

Το λατινικό **seco** στη φράση **seco alicui collum** σήμαινε κόβω το λαιμό κάποιου, καρατομώ. (Κικέρων)

Ο προκύπτων σέκος είναι αιωνίως σέκος. Αρα η φράση "έμεινα/έμεινε σέκος" δεν μπορεί να λεχθεί για επιζώντες. Επίσης ο σέκος δεν είναι αυτός που αισθάνεται κομμένος, που έχει κομμάρες.

Την σύγχυση μεταξύ **seco** < **securus** = άφροντις, αναίσθητος, λιπόθυμος και **seco** ρημα κόπτω την αποδίδω στο ότι κάθε κομμένο κυρίως κλαδί ξεραίνεται. **Έμεινα ξερός** είναι φράση που έχει τη ίδια σημασία με **το έμεινα σέκος**.

Πβλ. Την φράση « **μπα που να ξεραθείς**» σημαίνει να μείνεις σέκος = κομμένος, αποκεφαλισμένος. Και τον αντίλογο **άξινος και ξερός**.

Από το **seco** και η μετοχή **secta** (κρλ. Αποκομμένη. Μτφ. Αποκομμένη ομάδα ανθρώπων, αίρεση) αλλά από το γερουνδικό και ο **secandus** κν. **σακάτης** : ακρωτηριαστέος.

Αναφορές

Seco

Sĕco, I cut. Fr. ξίω, i. e. cseo, transp. seco. On the other hand, Scio is from *Iσχω, Σχίω. “ Gr. ξίειν, Lat. seco, Germ. sǎgen, Bohem. sekam, Engl. saw.”
W.

ξέω, παρατ. ἔξεον, ἀόρ. ἀ' ἔξεσα, Επικ. ξέσσα — Παθ., παρακ. ἔξεσμαι· λειαίνω ἢ στιλβώνω με ξύσιμο, πλάνισμα (ροκάνισμα), λιμάρισμα· λέγεται για ξυλουργό, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.

ἴσχω, = εἴσχω· I. εξομοιώνω, τινί τι, σε Ομήρ. Οδ.· ἴσκε ψεύδεα πολλά λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα, ἀν και ἔλεγε πολλά φέματα, τα ἔκανε να μοιάζουν με ἀλήθειες, δηλ. φαινόταν να λέει την ἀλήθεια, στο ἴδ. II. 1. θεωρώ κάποιον ὁμοιο με κάποιον ἄλλο, τινά τινι, σε Ομήρ. Ἰλ.· ἀπόλ., ἴσκειν ἕκαστος ἀνὴρ, που ὅλοι φαντάζονταν, δηλ. ἔπαιρναν για πραγματικό, σε Ομήρ. Οδ. 2. υποθέτω, εικάζω, νομίζω, θεωρώ, σε Ἀνθ.

securus: "free from care, careless, unconcerned, untroubled, fearless, quiet, easy, composed" (entry in Lewis & Short Elem. Lewis)

σεκιουριτάς (ο) {σεκιουριτάδες} (λαϊκ.) ἄνδρας ἰδιωτικῆς ὑπηρεσίας παροχῆς ἀσφάλειας (σεκιούριτι).

σεκιούριτι (η) {ἀκλ.} ἰδιωτικὴ εταρεία που διαθέτει εἰδικὰ ἐκπαιδευμένο προσωπικό, φύλακες και συστήματα ἀσφαλείας. ὥστε να παρέχει ἐπαρκὴ προστασία σε πρόσωπα. κατοικίες, καταστήματα κ.λπ. ἢ να φροντίζει για την τήρηση τῆς τάξης σε ἕναν χώρο.

[ETYM. < ἀγγλ. security < μέσ. ἀγγλ. securitee < λατ. securitas < securus «ἀσφαλῆς. ἀνέμελος» < se «χωρίς» (< sed) + curus < cura «φροντίζω»].

171

Ὁχι ἀπό το sed =ἀλλά (πχ. dura lex sed lex, σκληρὸς νομὸς ἀλλὰ νόμος) μα ἀπό το sine = χωρὶς πβλ. Σνομπ< sine nobilitas

Ὁ Ὀβιδιος ἀναφέρει

vota secura repulsæ (Μεταμορφώσεις.12, 199) , voeux qui ne craignent pas un refus, βλ. και Τακίτο Η. 1, 86

Δηλαδή ὑπόσχεση σίγουρη, οχι ἀνακλητή

Τσεκούρια των τούρκων στα 1800

νά βγώ ψηλά 'ς τόν 'Αρμυρό, ψηλά 'ς τήν Παλιοβοῦνα,
 γιά νά σιουρίζω κλέφτικα, νά μάσω τά μπουλούκια.
 Μπουλούκια ποῦθε βρίσκεστε, δλα νά μαζωχτήτε,

τί έβγῆκε ο Σούφης τό σκυλί καί κυνηγάει τούς κλέφταις.
Σέρνει **τσεκούρια** 'ς τάλογα, **τσεκούρια** 'ς τά μουλάρια,
για νά τσακίξη γόνατα, γιά να τσακίξη χέρια.
9356.62 ΤΟΥ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

Επώνυμα

Τσεκούρας (παλια ταβέρνα στην Πλάκα, Επιχάρμου 2. Ο Τσεκούρας ηταν παλαιός αντάρτης του ΕΛΑΣ). Από το επαγγελματικό **τσεκουράς** = κατασκευαστής η εμπορος ή τροχιστής τσεκουριών. Ανάλογους παρατονισμούς εχουμε στο Μαχαίρας < μαχαιράς, Κάκιας < κακιάς (της κακίας γυναίκας ή της κακιάς ωρας) κλπ.

Άλλη αιτία απονομής το παρωνυμίου «Τσεκούρας» αναφέρεται στο 2356

Ο Άλή Τσεκούρας, δερβέναγας, συλλαβών διά προδοσίας

τά τέκνα του Έκ Δωρίδος αρματολού Χρόνη, τά κατέσφαξεν. Ο Χρόνης έξεδικήθη τόν φόνον των τέκνων χου. Έζη δε ό Χρόνης. Ο Άλή Τσεκούρας είς τάς παραλλαγάς ταύτας είναι Τούρκος έκ Τριπόλεως, διά

τήν σκληρότητά του έπονομαζόμενος Τσεκούρας.

Πελεκάνος < από το επαγγελματικό **πελεκάνος** = αυτος πελακάει πέτρες, πετροπελεκητής.

Μπαλτάς Αλέξανδρος (πολιτευτής, Ευρωβουλευτής, Υπουργός Γεωργίας)

Μπαλτατζής

Το όνομα Μπαλτατζής προέρχεται εκ του τουρκικού Μπαλτατζί (**baltaci**) που σημαίνει πελεκυφόρος, αυτός που φέρει πέλεκυ (μπαλτά). Στην Οθωμανική Αυτοκρατορία οι λεγόμενοι μπαλτατζήδες αποτελούσαν ιδιαίτερη ομάδα υπηρετών των σουλτανικών ανακτόρων οι οποίοι ήταν επιφορτισμένοι με τη φύλαξη του χαρεμιού. Έφεραν στη ζώνη τους μπαλτά. Επίσης μπαλτατζήδες λέγονταν και ειδικοί πυροσβέστες (στρατιώτες) πελεκυφόροι που ακολουθούσαν τις πρώτες πυροσβεστικές αντλίες με αποκλειστικό έργο τη κατεδάφιση ξύλινων οικιών προς αποτροπή επέκτασης και περιορισμό πυρκαγιών.

Διάσημος ο **Αλέξανδρος Μπαλτατζής** (Κουταΐδα του Καυκάσου 1904- Αθηνα 1987) ήταν Έλληνας πολιτικός, ένας από τους βασικότερους αναμορφωτές του αγροτικού κινήματος στη σύγχρονη Ελλάδα. Ο παππούς του ήταν ο Ευστάθιος Μπαλτατζής αρχιμεταλλουργός!

Πελέκης ΑΕ - Εταιρεία μεταφορών.

Σιγούρος Μαρίνος, Ζακύνθιος: Λογοτέχνης και λιμπροντορίστας, «ευγενής». Ίσως από το De Secur < securus σημαίνει ένα μέρος όπου είμαστε ασφαλείς από τον κίνδυνο, εκτός κινδύνου, καταφύγιο.

Ομοριζα

Από τη ριζα **ΣΕΚ** πρεπει να προερχεται και το λατινικο ρήμα **secerno** διαχωριζω, βαζω στην ακρη, διαχωριζω, περιοριζω. Από οπου προκυπτει το **secretus, secretarius**, κλπ ητοι διαχειριστης ειδικων εγγραφων συνηθως απορρητων.

Από το **secretarius** προεκυψε το **σεκρεαριος** και το **σεκρετον** των βυζαντινων και ο **ασηκρητις (a secretis)** =ο επι των απορρητων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

171

Συγγραφέας: Γ. Μπαμπινιώτης

Τίτλος: Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας - Β' έκδοση

Εκδότης: ΚΕΝΤΡΟ ΛΕΞΙΚΟΛΟΓΙΑΣ
Έτος: 2005

9356
2356
2378